

Asia: VN/11908/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain muuttamisesta (jakeluvelvoite)

Lausunnonantajan lausunto

1. Koko esitysluonnosta koskevat lausunnot

Hallituksen esityksen piiriin kuuluvissa toimenpiteissä on kyse merkittävästä kokonaisuudesta ilmastonmuutoksen vastaisessa työssä ja uusien ilmaston lämpenemiseen vaikuttavien toimien käyttöön ottamisessa. Keskitymme tässä lausunnossamme erityisesti HEn osaan, joka koskee uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain muuttamista ja sen 5d pykälää.

2. Mitä mieltä olette ehdotetusta joustomekanismimallista?

Mitä mieltä olette erityisesti ehdotetuista hyväksymiskriteereistä, niiden toimivuudesta, todentamisesta, valvonnasta ja hyväksymismenettelystä?

Samalla kun ensisijaisesti energiantuotantoon on löydettävä puhtaampia vaihtoehtoja, on myös selvää, että ilmakehän hiilidioksidipitoisuutta pyrittävä vähentämään. Samanaikaisesti tarvitaan erilaisia toimenpiteitä ja tarvittava toiminnan mittakaava on huomattavasti nykyisiä toimia suurempi. Tarvitaan siis paljon uusia toimenpiteitä riippumatta siitä mille sektorille (taakanjakosektori, maankäyttösektori) toimet kohdistuvat. Olennaista on kasvihuonekaasujen päästöjen vähentäminen ja tätä tukemaan tarvitaan myös hiilidioksidin sitominen ilmakehästä erilaisin toimenpitein. Molemmat elementit ovat välttämättömiä, koska pitkäikäistä hiilidioksidia on jo nyt huomattavasti liikaa ilmakehässä.

Tieteen ja viimeaikaisimpien tutkimustulosten hyödyntäminen jatkotyössä on erittäin tärkeää ja tieteen avulla voidaan varmistaa toimenpiteiden uskottavuus ja toteutettavuus parhaan käytettävissä olevan tiedon avulla. Toisaalta on käytettävä lukuisia jo tiedossa olevia keinoja päästöjen vähentämiseen ja hiilensidontaan, mutta myös kehitettävä uusia innovaatioita, jotta

saisimme ilmastonmuutoksen hallintaan. Suomessa on paljon huippuluokan tutkimusta, jonka avulla voidaan uusia toimenpiteitä suunnitella realistisesti ja tavoitteellisesti.

Suomi ja maailma tarvitsee merkittävästi lisätoimia sekä puhtaampien energiamuotojen kehittämisessä että hiilensidontatoimien osalta. Hiilensidonnassa tiedämme varsin hyvin miten saamme aikaan lisäisyttä luontoympäristössä tapahtuvissa toimissa, metsissä ja maatalousmailla (nature based solutions), jotka HE:n jaottelussa kuuluvat maankäytösektorin toimiin. Tarvitsemme erittäin ison volyymin erilaisia hiilensidontan toimenpiteitä metsien ja maatalousmaiden nielujen kehittämisestä uusiin teknologiaratkaisuihin teollisissa ratkaisuisissa. Toimenpiteitä ei ole syytä viivästyttää, vaan niitä on käynnistettävä lukuisa määrä niin Suomessa, kuin toivottavasti Suomen esimerkkiä seuraten myös maailmalla. Teknologian kehittyessä voimme ottaa käyttöön uusia keinoja, mutta uusia ratkaisuja ei ole syytä jäädä odottamaan, kun tiedossamme on jo useita vaikuttavia toimenpiteitä.

Toivottavasti tiedeyhteisö kutsutaan jatkossa vielä tiiviimmin mukaan valmisteluun. Helsingin yliopiston ilmakehätieteiden keskus (INAR) ja INAR:n johtama ilmakehä- ja ilmastotutkimuksen osaamiskeskus (The Atmosphere and Climate Competence Center, ACCC) ovat käytettävissä HE:ssä mainitun jatkovalmistelutyössä. Osaamisemme on tunnustetusti maailman huippuluokka ja toivomme, että sitä hyödynnetään valmistelun seuraavissa vaiheissa.

3. Mitä mieltä olette ehdotetusta RFNBO-polttoaineita koskevasta vähimmäisosuusvelvoitteesta (ml. välituotevety) ja sille asetettavasta seuraamusmaksutasosta?

Ei kommenttia.

4. Mitä mieltä olette ehdotetusta mallista lisätä uusiutuva liikennesähkö osaksi jakeluvelvoitetta?

Ei kommenttia.

Petäjä Tuukka
Helsinki universitet - Ilmakehätieteiden keskus INAR